

कशिपु im Bhāg. P. (vgl. noch 10, 46, 15) ein weiches Bett, Matratze.

कशेरु 2) lies die Wurzel von *Scirpus Kysoor Roxb.* (vgl. u. गुण्ड).

कशेरुवः pl. KANDRA bei Uṣṣāval. zu Uṣṣādis. 1, 90.

कश्मल 1) MBh. 3, 7177. 7220. Bhāg. P. 10, 33, 15. 17. — 2) Halā. 4, 42. — 3) adj. (f. स्त्री) wohl kleinmüthig, schüchtern: विधवा यौवनस्था च नारी भवति कश्मला (v. l. कर्कशा; vgl. u. तेषा 1, c.) Hārta in Vi-vāda. 133, 8.

कश्मीर, अभिज्ञानासि देवदत्त यत्कश्मीरेषु वत्स्यामः Pat. in Mahābh. 538. Verz. d. Oxf. H. 339, b, 42. Kathās. 66, 10. 73, 107. 113. sg. देश, माण्डल 63, 214. 73, 79. °राज (काश्मीर° die neuere Ausg.) Hariv. 3014. °माण्डल Burn. Intr. 369, N. 4. am Ende eines adj. comp. f. स्त्री Ka-thās. 120, 77.

कश्यप, Aussprache des Wortes VS. Prāt. 4, 137. — 2) c) Verfasser eines Dharmaśāstra Verz. d. Oxf. H. 266, b, 3. 277, b, 3 v. u. 336, a, 12. °संहिता 277, b, 2 v. u. °स्मृति 14, a, N. कश्यपस्य धनुं oder यामम्, कश्यपस्य प्रतेदः, वर्हिष्यम्, शोभनम्, स्वयोनि Namen von Sāman Ind. St. 3, 213, a.

कश्यपग्रीवा (क° + ग्री°) f. N. eines Sāman Ind. St. 3, 213, a.

कश्यपद्वीप (क° + द्वीप) m. N. pr. eines Dvīpa MBh. 6, 251. का° ed. Bomb.

कश्यपपुच्छ (क° + पु°) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 213, a.

कश्यपव्रत (क° + व्रत) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 213, a.

कश्यपेश्वर n. und °तीर्थ n. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 76, b, 42. 77, a, 6.

कष्, (अपाणिवात्) जन्तुनुच्चावचानङ्गे दशतो न कषाम वा wegkratzen MBh. 12, 6702. = नाशयाम Nilak. auskratzen so v. a. ausrotten: घवि-व्यादयः पक्ष लेशाः समूलकार्षे कषिता भवन्ति Saryadarśanas. 133, 13.

— उद्द einreiben, färben: ताम्बूलरक्तात्कषिताग्रदत्ती Varāh. Brh. S. 12, 8.

— नि abkratzen: अथ येषां पुनः पाणी देवदत्तौ दशाङ्गुली। उद्धरति कृ-मीनङ्गादशतो निकषति च MBh. 12, 6703. हिरण्यनिकाषम् Gold darun-ter reibend Āc. Grh. 1, 13, 1.

— निम् vgl. निष्काष.

कष vgl. noch पलंकष.

कषण 2) स्वर्णवन्धानो नो शुद्धिर्ज्ञायते कषणं (Conj.) विना ohne Reiben auf dem Probestein Spr. 2821. — 3) adj. sich reibend an so v. a. sich eng anschliessend an, sich richtend nach: कर्मणि कर्मकषणानि Bhāg. P. 10, 90, 49.

कषन्मुख zu streichen, da am angeführten Orte नागाट्टयिक-षण्मुख (die richtige Lesart) zu trennen ist.

कषा Kathās. 94, 13. कशा Bhāg. P. 3, 30, 23 in der ed. Bomb.

कषौक Uṣṣādis. 3, 77. — Vgl. कुषाकु.

कषाय 1) c) Varāh. Brh. S. 66, 5. 68, 3. °दत्त eine Mausart Verz. d. Oxf. H. 309, a, 19. रेषकषायदूषित Rōthe mit Anspielung auf 2) c) Bhāg. P. 4, 2, 20. ein rothes Gewand Spr. 3613 (ed. Bomb. des MBh. काषाय). MBh. 2, 675 hat die ed. Bomb. gleichfalls का°, was der Schol. durch गैरिकरक्तं वस्त्रम् erklärt. — 2) a) ते पिबतः कषायाश्च सर्पिषि विविधानि च Spr. 4138. — b) वटकषायेणा = वटजटाकषायेणा

V. Theil.

Schol. zu MBh. 13, 5970. — c) füge Leidenschaft (vgl. 3, a) hinzu. कषा-यवर्जितं ज्ञानम् MBh. 12, 7873. स° Ind. St. 3, 148. Z. 9 nach 334 hinzu-zufügen 360. Bei den Gāina vier कषाय Wilson, Sel. Works 1, 310. Saryadarśanas. 37, 2. 10. 14. 19. 39, 18. mit Anspielung auf 2) a) 36, 20. 22. Etymologie 37, 2. सकषायत्व 12. — Vgl. निष्काषाय.

कषायदत्त s. u. कषाय 1) c).

कषायित Sāh. D. 83, 6 bedeutet beschmutzt, befleckt; vgl. Spr. 1460. eben so in ईर्ष्याकषापिते चतुष्ठी Saryadarśanas. 121, 6.

कष्ट 1) °स्यान = वारक Hār. 128. कर्मन् schlecht (Gegens. प्रुत्ता) Spr. 4730. कष्टम् mit Mühe Kathās. 49, 210. In der Rhetorik Bez. eines best. Fehlers im Ausdruck Verz. d. Oxf. H. 207, a, 14 (vgl. कष्टता). — 2) कष्टं च खलु मूर्खत्वं कष्टं च खलु यौवनम्। कष्टात्कष्टतरं चैव परमेष्ठिनवासनम्॥ Vṛddha-Kāṇ. 2, 8. तस्य कष्टेन जीवतः Kathās. 33, 23. — 3) हा कष्टम् Spr. 1330. हाकष्टशब्दं शुभ्राव Kathās. 36, 123.

कष्टता (von कष्ट) f. in der Rhetorik Gezwungenheit, Unnatürlichkeit, unter den घर्षदोषाः Sāh. D. 376. = कष्टार्थव (vgl. घर्षार्थः कष्टः 239, 9) 227, 18. संधौ कष्टता Gezwungenheit, Härte in Betreff des Saṁdhi, unter den दोषा वाक्यमात्रगाः 373. Beispiel: उर्व्यसावत्र तर्जाली गर्वते चार्थवस्थितिः 221, 17. कष्टत्व 18. 386.

1. कम् mit निम् caus.: निष्कास्यताम् Kathās. 82, 31. निष्काशिता मे-हात् 87, 51. Pañkāt. 127, 16. — Vgl. निष्कास fgg.

— वि 1) Z. 2 lies 1, 117, 24 st. 1, 177, 24. — 3) विकसित strahlend Va-rāh. Brh. S. 9, 43. — caus. Spr. 617. कुण्डलाभ्यां शुभाभ्यां तु धानन्मुखवि-कासितम् (रवि देवम्) strahlend R. 7, 23, 2, 4.

कसारम् vgl. u. कृकलासक.

कस्तूरिका, कस्तूरी Sāh. D. 337, 3. कस्तूरिका Varāh. Brh. S. 77, 16. Kathās. 71, 22. Pañkāt. in Ind. St. 3, 371, 7.

कस्तूरिकामद m. dass. Trik. 3, 3, 288. Med. bh. 6 (कम्° gedr.).

कक्काड 1) Verz. d. Oxf. H. 18, b, 6. 19, a, 14 (pl.). कक्काल 239, b, 31.

कक्काल s. u. कक्काड.

कक्कार Halā. 3, 59. Mārka. P. 6, 21.

3. का onomatop. vom Geschrei des Esels Bhāg. P. 10, 13, 30.

कांस्य 2) a) यथा त्रयुताग्रयोः संयोगे धावत्तरस्य कांस्यस्योत्पत्तिः Schol. zu VS. 1, 126. न सुवर्णं धनिस्तादृग्यादङ्कांस्ये प्रजायते Spr. 1624. 4637. — b) Cksuā 29 gehört zu a), MBh. 13, 4387. 3517. 2, 1910. R. 1, 72, 23. MBh. 3, 12725. 12727 zu 1). Trinkgeschirr überh.: लोह° H. an. 3, 70. Med. k. 123; vgl. मृत्कांस्य.

कांस्यताल Rāga-Tar. 3, 464.

काककाष्ठ (1. काक + काष्ठ) n. Bez. einer best. Stellung im Spiele Katuraṅga Tirumādir. im ÇKDr. u. चतुरङ्ग und As. Res. 2, 163.

काकखर m. N. pr. eines Volkes Lia. II, 933.

काकचाण्डोश्चर Hall 16.

काकची f. ein best. Fisch, s. u. जलतापिका 2).

काकतालीय, °न्ययिनापतनम् Sāh. D. 333, 3. किमेतत्काकतालीयम् so v. a. was ist dies für ein unerwartetes Ereigniss? Kathās. 104, 70.

काकति f. N. pr. eines Landes oder einer Stadt (hier herrschte Pra-tāparudra) Pratāpar. 3, a, 6. 11, b, 6. 12, b, 5. 18, b, 2.

काकतीय m. zu Kākati in Beziehung stehend: °नरेन्द्र Pratāpar.

80*